

متن لایحه پیشنهادی لایحه قانون سازمان های مردم نهاد:

مقدمه: به منظور تحقق بند (۸) اصل سوم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران مبنی بر حق مشارکت عامه مردم در تعیین سرنوشت اجتماعی و فرهنگی خویش و همچنین اجرایی نمودن سیاستهای کلی نظام و اصول سیاستهای فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مبنی بر تحکیم الگوی مردم سالاری دینی، نواندیشی و پویایی فکری و اجتماعی، بستر سازی و ایجاد و توسعه ظرفیت های لازم در امور اجتماعی و تقویت سرمایه های اجتماعی، این قانون با هدف راهبردی "تعمیق و نهادینه نمودن مشارکت مردم از طریق سازمان های غیردولتی در عرصه های اجتماعی" وضع می شود.

فصل اول - کلیات و تعاریف

ماده ۱ - مشارکت اجتماعی فعالیتی آگاهانه، داوطلبانه، آزادانه و مسئولانه است که توسط گروهی از افراد جامعه برای دستیابی به اهداف اجتماعی صورت می گیرد.

ماده ۲ - "سازمان غیردولتی" که از این پس در این قانون "سازمان" نامیده می شود به نهادی مدنی اطلاق می شود که توسط گروهی از اشخاص حقیقی به شکل داوطلبانه و با رعایت مقررات این قانون به صورت غیر دولتی، غیر سیاسی و غیر انتفاعی با رویکردی اجتماعی و در یک موضوع مشخص پروانه فعالیت دریافت نموده و به ثبت برسد.

تبصره ۱: اشخاص حقوقی صرفا سازمان های دارای پروانه می باشند که مطابق مفاد این قانون اقدام به تاسیس شبکه می نمایند.

تبصره ۲: فعالیت هایی که منافع یک گروه خاص سیاسی یا غیر سیاسی را پیگیری می نماید اعم از نهادهای عمومی و تعاونی ها، سازمان های صنفی، احزاب و اقوام و ادیان، کانون ها و سازمان های دانشجویی و دانش آموزی، سازمان های کارگری و کارفرمایی فعال در محیط دانشگاه ها، مدارس و کارخانجات، انجمن های علمی، هنری و ادبی، هیات ها و سازمان های مذهبی، باشگاه های ورزشی، کمپ های ترک اعتیاد، موسسات تجاری و انتفاعی و سازمان ها و موسساتی که دارای مرجع خاص صدور مجوز می باشند، از شمول این قانون خارج می باشند.

تبصره ۳: "غیردولتی" عبارت است از عدم وابستگی سازمان به دولت و نهادهای حاکمیتی و عدم دخالت آنهادر تاسیس، اداره و استمرار سازمان. مقامات و مسئولین دولتی و نهادهای حاکمیتی نمی توانند با شخصیت حقوقی خود به عنوان موسس، عضو و مسئول در سازمان حضور داشته و فعالیت نمایند.

تبصره ۴: "غیر سیاسی" عبارت است از عدم انجام هرگونه فعالیت سیاسی تحت عنوان شخصیت حقوقی سازمان به گونه ای که مشمول قانون احزاب باشد.

تبصره ۵: "غیر انتفاعی" عبارت است از انجام فعالیتهایی که در جهت منافع و خیرجامعه بوده و به منظور تقسیم سود بین اعضاء، موسسان، مدیران و کارکنان سازمان نباشد.

ماده ۳- "مجوز تاسیس" به معنای موافقت اولیه و موقت با درخواست صدور پروانه سازمان می باشد و "پروانه فعالیت" از سوی مراجع مقرر در این قانون با رعایت ضوابط مربوطه و متناسب با سطح فعالیت سازمان صادر و به ثبت می رسد.

ماده ۴- هر سازمان می تواند با رویکرد اجتماعی دریک یا چند محور موضوعی شامل اموراجتماعی؛ امور فرهنگی و هنری، میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی، بهداشت و درمان، محیط زیست، منابع طبیعی و کشاورزی، عمران و آبادانی، فنآوری، اموربین الملل، حقوق بشر، امور زیرساختی، توسعه، ورزش، امورخیریه و نیکوکاری، اقوام، امورنخبگان تاسیس شده و فعالیت نماید.

تبصره ۱: مصادیق محورهای موضوعی در آئین نامه اجرایی این قانون تعیین خواهد شد.

ماده ۵- عناوین جمعیت، انجمن، کانون، مجمع، خانه، موسسه، جامعه و سایر عناوینی که اختصاص به تشکیلات دولتی و کشوری نداشته باشد می تواند در نامگذاری سازمان به کار گرفته شود.

تبصره ۱: عنوان انتخاب شده نباید قبلا توسط سازمان دیگری به ثبت رسیده باشد.

ماده ۶- "شورای توسعه سازمان های غیردولتی"، به عنوان مرجع اصلی سیاست گذاری و توسعه سازمانهای غیردولتی در سه سطح شامل شورای ملی، شورای استانی و شورای شهرستانی تشکیل شده و دبیرخانه این شورا به ترتیب در وزارت کشور، استانداریها و فرمانداریها دایر می گردد.

ماده ۷- سازمانهای موضوع این قانون متناسب با محدوده جغرافیایی فعالیت خود با رعایت مقررات در سطوح محلی، شهرستانی، استانی، فرا استانی، ملی و بین المللی تاسیس می گردند.

تبصره ۱: سازمانهای فرااستانی به سازمانهایی اطلاق می شود که محدوده فعالیت آنها حداقل ۲ و حداکثر ۵ استان باشد.

تبصره ۲: تشکل محلی تشکلی است که با رویکرد اجتماع محور در جهت توانمند سازی و توسعه اجتماعی جوامع محلی در سطح یک روستا یا محله شهری شکل میگیرد

تبصره ۳: سازمانهایی که محدوده فعالیت آنها فرا مرزی است و همچنین انجمنهای دوستی ایران با سایر ملل که برای توسعه روابط دوستانه بین ملت ایران با یک کشور خارجی با اهداف مندرج در ماده ۵ این قانون در چهارچوب دیپلماسی عمومی فعالیت دارند، "سازمان غیردولتی بین المللی" نامیده می شوند .

ماده ۸- شبکه سازمانی است که توسط سازمانهای موضوع این قانون که دارای موضوع و هدف فعالیت مشترک هستند، تاسیس می شود .

فصل دوم - ساختار و فرآیندها

الف - سطح منطقه ای، ملی و بین المللی

ماده ۹- "شورای ملی توسعه سازمانهای غیردولتی" که دبیرخانه آن در وزارت کشور تشکیل می شود، از این به بعد در این قانون به اختصار "شورای ملی" نامیده می شود.

تبصره ۱: ترکیب اعضای شورای ملی شامل؛ رئیس شورای ملی، دبیر شورای ملی، دو نماینده از کمیسیون ذیربط مجلس شورای اسلامی، نمایندگان وزارت اطلاعات، نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران، وزارت امور خارجه، سازمان بهزیستی، سازمان محیط زیست، وزارت ورزش و جوانان، وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی، سازمان میراث فرهنگی و گردشگری و صنایع دستی، سازمان اوقاف و امور خیریه، وزارت آموزش و پرورش، مرکز امور زنان و خانواده، شورای عالی استان ها و ۱۶ نماینده منتخب از سازمان های غیر دولتی با ترکیب بین المللی ، ملی ، فرا استانی و استانی می باشد.

تبصره ۲- ریاست شورای ملی بر عهده وزیر کشور می باشد و می تواند اختیارات خود را به بالاترین مقام مسئول در حوزه اجتماعی وزارت کشور تفویض نماید . دبیر شورا، مسئول مستقیم امور سازمانهای غیردولتی در حوزه اجتماعی وزارت کشور می باشد.

تبصره ۳- مصوبات شورای ملی که توسط رییس شورا ابلاغ می گردد، برای تمام شوراهای استانی و شهرستانی و دستگاه‌های اجرایی و نظارتی لازم الاجرا است و دبیرخانه شورای ملی مسئولیت پیگیری و نظارت بر حسن اجرای مصوبات و ارایه گزارش به شورای ملی را برعهده دارد.

تبصره ۴- شورای ملی می‌تواند به منظور انجام ماموریت‌های خود نسبت به تشکیل کارگروه‌های تخصصی با تفویض وظایف و اختیارات ذیل شورا اقدام نماید .

تبصره ۵- نحوه انتخاب و مدت عضویت نمایندگان سازمانهای مردم نهاد ملی و استانی براساس آیین نامه اجرایی این قانون تعیین خواهد شد.

تبصره ۶- دستگاه‌های اجرایی که عضو شورا نیستند حسب مورد جهت شرکت در جلسه شورا بدون حق رای دعوت خواهند شد.

ماده ۱۰ - وظایف و اختیارات شورای ملی به شرح ذیل است:

الف- مدیریت راهبردی برای توسعه سازمانهای غیردولتی و نظارت بر حسن اجرای مفاد این قانون در سطح کشور

ب- اتخاذ سیاستهای ترویجی، تشویقی و فرهنگ سازی برای تعمیق و نهادینه نمودن مشارکت اجتماعی مردم از طریق سازمان‌های غیردولتی.

ج- هماهنگی بین بخشی میان دستگاه‌های اجرایی و مراجع نظارتی به منظور ظرفیت سازی، ساماندهی و توانمندسازی برای توسعه و نظارت بر سازمان‌های غیردولتی.

د- رسیدگی به اعتراضات سازمان‌ها از شوراهای استانی و شهرستانی و دستگاه‌های اجرایی ذیربط.

ه- نظارت بر فعالیت‌ها و عملکرد سازمان‌های فرا استانی، ملی و بین‌المللی و بررسی و اعلام نظر در مورد گزارش‌های واصله از عملکرد سازمان‌ها .

و- صدور پروانه فعالیت برای سازمان‌های فرا استانی، ملی و بین‌المللی که حائز شرایط تاسیس و فعالیت مصرح در این قانون شده باشند با امضای رئیس شورا.

ز- موافقت کتبی با فعالیت سازمان‌های غیر دولتی خارجی در ایران پس از کسب نظر وزارت امور خارجه و وزارت اطلاعات.

ماده ۱۱- دبیرخانه شورای ملی دارای وظایف ذیل می باشد:

۱. انجام هماهنگی های لازم جهت برگزاری جلسات شورای ملی حداقل هر سه ماه یکبار.
۲. تشکیل کارگروه های مصوب شورای ملی حسب تشخیص شورا و انتقال نتایج اقدامات کارگروه به شورای ملی جهت اخذ تصمیمات لازم.
۳. ابلاغ و پیگیری مصوبات شورای ملی به شوراهای استانی و شهرستانی و دستگاه های اجرایی ذی ربط.
۴. بررسی درخواست های تاسیس سازمان ها و انطباق مفاد درخواست با ضوابط و معیارهای تاسیس سازمان در این قانون و ارائه مجوز تاسیس و یا رد درخواست با ذکر دلایل لازم به متقاضیان.
۵. تشکیل پرونده برای سازمان هایی که موفق به اخذ مجوز تاسیس شده اند و ارجاع پرونده های تکمیل شده به شورای ملی جهت صدور پروانه.
۶. انجام امور اجرایی مربوط به صدور و ثبت پروانه فعالیت سازمان های منطقه ای، ملی و بین المللی
۷. دریافت گزارش های عملکرد موردی و سالیانه سازمان ها و بررسی گزارش های مربوط به تخلفات سازمان ها و ارایه گزارش به شورای ملی جهت اتخاذ تصمیم .
۸. پیگیری اجرای سیاستها و برنامه های مربوط به ترویج، تشویق ، ظرفیت سازی، توانمندسازی و ساماندهی و اقدامات پژوهشی و مطالعاتی مصوب شورای ملی .
۹. ارزیابی و پایش عملکرد شوراهای استانی و شهرستانی
۱۰. نظارت بر روند توزیع اعتبارات مربوط به برنامه های مصوب شورای ملی.
۱۱. ایجاد و مدیریت بانک اطلاعات و آمار سازمان های سراسر کشور و همچنین سازمان های محلی
۱۲. تعامل با سایر دستگاه های نظارتی و اجرایی به منظور ساماندهی و توانمندسازی و نظارت بر سازمان ها.
۱۳. انجام امور اداری شورای ملی

ب- سطح استانی و شهرستانی

ماده ۱۲- "شورای توسعه سازمانهای غیردولتی" در سطح استان ها و شهرستان های کشور در استانداریها و فرمانداریها تشکیل شده و به ترتیب شورای استانی و شورای شهرستانی نام دارد.

ماده ۱۳- شوراهای استانی و شهرستانی با رعایت مفاد این قانون از اختیارات و وظایف ذیل برخوردار می باشند؛

الف- نظارت بر حسن اجرا و اجرای مفاد این قانون در استان و شهرستان.

ب- اجرای مصوبات ابلاغی از سوی شورای ملی.

ج- نظارت بر عملکرد و هماهنگی میان مراجع نظارتی و تخصصی و سایر نهادهای عمومی غیردولتی استان و شهرستان به منظور اجرای این قانون و مصوبات شورای ملی.

د- حمایت از مشارکت سازمانهای غیردولتی در فرآیند توسعه پایدار استان و شهرستان.

ه- صدور پروانه فعالیت برای سازمان های استانی و شهرستانی.

و- بررسی گزارش های ارایه شده از سوی دبیرخانه شورا در خصوص عملکرد و یا گزارشهای تخلفات سازمانها و اتخاذ تصمیم.

ز- تصمیم گیری در خصوص نحوه واگذاری امور اجتماعی قابل واگذاری در استان و شهرستان و ابلاغ به دستگاههای اجرایی برای اجرا.

ح- اتخاذ سیاست های حمایتی برای توانمند سازی و توسعه کمی و کیفی سازمانهای استانی و شهرستانی.

ط- ارایه گزارش موردی و سالانه از وضعیت کمی و کیفی توسعه سازمان های استانی و شهرستانی و سازمان های محلی به شورای ملی.

ماده ۱۴- دبیرخانه های شوراهای استانی و شهرستانی در استانداری ها و فرمانداری ها تشکیل می شوند و مسئولیت اجرا و پیگیری وظایف دبیرخانه شورای ملی در سطح استان و شهرستان را بر عهده دارند.

تبصره ۱- دبیرخانه های شوراهای استانی و شهرستانی علاوه بر اجرای مصوبات شوراهای استانی و شهرستانی موظفند نسبت به اجرای مصوبات شورای ملی که توسط دبیرخانه این شورا ابلاغ می گردد اقدام نمایند.

تبصره ۲- دبیرخانه شوراهای شهرستان موظفند گزارش وضعیت کمی و کیفی سازمان های شهرستانی و محلی را به شورای استان ارایه نمایند و دبیرخانه های شوراهای استانی نیز موظف به ارایه گزارش های واصله از شهرستان ها به دبیرخانه شورای ملی می باشند.

تبصره ۳- ریاست شورای استان با استاندار است و می تواند اختیارات خود را به معاون سیاسی و اجتماعی تفویض نماید و ریاست شورای شهرستان با فرماندار می باشد.

تبصره ۴- مدیر کل امور اجتماعی و فرهنگی در استانداری دبیرشورای استان و رئیس اداره امور اجتماعی فرمانداری دبیر شورای شهرستان می باشد.

ماده ۱۵- شورای استان و شورای شهرستان به ترتیب با ترکیب ذیل تشکیل می شود:

الف- شورای استان با ترکیب؛ رئیس شورای استان، دبیر شورا، چهارنماینده از بین سازمان های غیردولتی استانی، نماینده شورای اسلامی استان، نماینده مجمع نمایندگان استان در مجلس شورای اسلامی، نماینده دستگاه تخصصی استانی حسب مورد، نماینده نیروی انتظامی، نماینده اداره کل اطلاعات

ب- شورای شهرستان با ترکیب؛ رئیس شورای شهرستان، دبیر شورا، چهار نماینده از بین سازمان های غیردولتی شهرستانی، نماینده شورای اسلامی شهرستان، نماینده دستگاه تخصصی شهرستانی حسب مورد، نماینده نیروی انتظامی، نماینده اداره اطلاعات

تبصره ۱- انتخاب نمایندگان سازمانها جهت عضویت در شوراهای ملی، استانی و شهرستانی بر اساس دستورالعمل مصوب شورای ملی صورت خواهد گرفت.

ج- سطح محلی

ماده ۱۶- "تشکلهای محلی" که قصد فعالیت در یک روستا یا محله شهری را دارند باید قبل از شروع فعالیت تقاضای خود را جهت ثبت اطلاعات به دهیاری یا شهرداری محل فعالیت ارایه نمایند.

تبصره ۱- شهرداری ها و دهیاری های شهرها و روستاهای کشور موظفند پس از دریافت تقاضای تشکل محلی در یکی از موضوعات اجتماعی یاد شده در این قانون که توسط حداقل سه نفر از ساکنین ارایه می شود، در صورت عدم اشتها متقاضیان به موارد خلاف ویژه سوء اخلاق نسبت به ثبت مشخصات فردی اعضا، موضوع فعالیت و آدرس محل فعالیت سازمان اقدام نمایند و سازمان می تواند پس از ثبت اطلاعات، فعالیت خود را آغاز نماید.

در صورتی که فعالیت تشکل های محلی بر اساس گزارش های مستند واصله از سوی مردم و یا هر کدام از دستگاه های نظارتی (اطلاعات و ناجا) تخلف از قوانین و یا مغایر با منافع محلی و بومی منطقه تشخیص داده شود، شهرداری و یا دهیاری ذیربط موظف است نسبت به جلوگیری از ادامه فعالیت سازمان اقدام نماید.

تبصره ۳- شهرداری ها و دهیاری ها موظفند در خصوص ارایه اطلاعات تشکلهای محلی مربوطه با شورای شهرستان همکاری نمایند. شورای شهرستان نیز موظف است هر شش ماه یکبار و یا حسب درخواست شورای استان نسبت به ارایه گزارش از تشکل های محلی شهرستان به شورای استان اقدام نماید.

فصل سوم - روند تاسیس و نحوه فعالیت سازمان های غیردولتی

ماده ۱۷- سازمان های غیر دولتی های موضوع این قانون به استثنای تشکلهای محلی که قصد تاسیس و فعالیت دارند باید درخواست تاسیس خود را به "دبیرخانه شورای" ذیربط متناسب با محدوده فعالیت سازمان ارایه نمایند.

ماده ۱۸- دبیرخانه های شوراهای ملی، استانی و شهرستانی موظفند ظرف مدت یک هفته از تاریخ دریافت درخواست تاسیس سازمان نسبت به بررسی و انطباق درخواست با مفاد این قانون اقدام نمایند و در صورتی که درخواست ارایه شده مغایرتی با شرایط تاسیس سازمان در چارچوب مفاد این قانون، نداشته باشد مجوز تاسیس سازمان را صادر کنند.

تبصره ۱- ارایه مجوز تاسیس به منزله موافقت اولیه دبیرخانه شورای ذیربط با تاسیس سازمان می باشد و صدور و ثبت پروانه تاسیس و فعالیت سازمان منوط به طی مراحل قانونی و تکمیل پرونده ظرف مدت سه ماه از تاریخ صدور مجوز تاسیس می باشد.

تبصره ۲- شورای ملی می تواند صدور مجوز تاسیس سازمان را به دستگاه های اجرایی حسب درخواست دستگاه ذیربط واگذار نماید. در اینصورت متقاضیان مختار به ارایه درخواست به دبیرخانه شورای ذیربط نیز می باشند.

تبصره ۳- هیات موسس باید پس از اخذ مجوز تاسیس، ظرف مدت یک ماه مطابق اساسنامه خود نسبت به استقرار ارکان سازمان اقدام نماید. اساسنامه و صورتجلسه مربوط به استقرار ارکان سازمان که توسط هیات موسس تنظیم می شود باید به تایید دبیرخانه شورای ذیربط برسد. نماینده دبیرخانه شورای ذیربط حق دارد به عنوان ناظر در جلسات مجمع سازمان که در مورد تعیین و انتخاب ارکان است حضور داشته باشد.

تبصره ۴- دبیرخانه شورای ذیربط موظف است پس از وصول اساسنامه و صورتجلسه مربوط به استقرار ارکان سازمان و مدارک هویتی اعضای ارکان سازمان نسبت به انجام استعلام امنیتی از وزارت اطلاعات و استعلام از نیروی انتظامی در مورد بنده ماده ۲۲ و استعلام از دستگاههای تخصصی در مورد موادی از اساسنامه که مرتبط با اهداف و موضوع

فعالیت سازمان است اقدام نماید. دستگاه تخصصی موظف است پاسخ استعلام را بر مبنای اینکه موضوع فعالیت سازمان در حیطه اختیارات حاکمیتی آن دستگاه نباشد، به دبیرخانه شورای ذیربط ارائه نماید

تبصره ۵- هر کدام از مراجع نظارتی مزبور مکلف می باشند ظرف مدت ۳۰ روز از تاریخ استعلام نسبت به بررسی و اظهارنظر در خصوص صلاحیت های امنیتی، انتظامی و تخصصی مفاد اساسنامه مرتبط با اهداف و موضوع فعالیت سازمان به دبیرخانه شورای ذیربط اقدام نمایند. در صورتی که هر کدام از مراجع نظارتی ظرف مدت مقرر در این قانون نسبت به ارایه پاسخ به استعلام های صورت گرفته اقدام ننمایند، پاسخ استعلام مثبت تلقی می گردد. در صورتی که مرجع استعلام شونده نیاز به فرصت بیشتری برای بررسی موضوع استعلام داشته باشد باید مراتب را کتبا به دبیرخانه شورای ذیربط اعلام نموده و درخواست تمدید مهلت تا ۱۵ روز را فقط برای یکبار نماید.

تبصره ۶- دبیرخانه شورای ذیربط موظف است بلافاصله پس از تکمیل پرونده در چارچوب ضوابط و مهلت مقرر در این قانون نسبت به ارایه پرونده به شورای ذیربط جهت صدور پروانه اقدام نماید.

تبصره ۷- دبیرخانه شورای ذیربط موظف به اعلام کتبی دلایل عدم صدور مجوز تاسیس و موارد مغایر با مقررات جهت اصلاح و تکمیل پرونده ظرف یک هفته از تاریخ دریافت تقاضای تاسیس به متقاضی می باشد.

ماده ۱۹- پروانه فعالیت سازمان پس از موافقت نهایی شورا با امضای رییس شورای ذیربط صادر می گردد.

ماده ۲۰- از تاریخ ابلاغ این قانون ثبت پروانه فعالیت سازمان های موضوع این قانون توسط اداره ثبت دبیرخانه های شورای ملی، استانی و شهرستانی صورت خواهد گرفت. اداره ثبت شرکت ها و موسسات غیر تجاری موظف است ظرف مدت شش ماه از تاریخ ابلاغ این قانون نسبت به ابطال شماره ثبت آن دسته از سازمان هایی که اسامی و شماره ثبت آن ها توسط دبیرخانه های شوراهای ملی، استانی و شهرستانی اعلام می شود اقدام نماید.

تبصره ۱- روزنامه رسمی کشور موظف است پس از اعلام دبیرخانه شوراهای ملی، استانی و شهرستانی در خصوص انتشار آگهی ثبت و تغییرات سازمانهای موضوع این قانون اقدام کند.

تبصره ۲- سازمان های موضوع این قانون پس از ثبت پروانه فعالیت در اداره ثبت دبیرخانه شورای ذیربط و آگهی در روزنامه رسمی، از شخصیت حقوقی برخوردار شده و رسماً می توانند فعالیت خود را آغاز نمایند.

ماده ۲۱- هیات موسس، شورای مرکزی، دبیر و یا عنوانین معادل طبق اساسنامه سازمان، باید دارای شرایط عمومی زیر باشند:

الف- داشتن حداقل ۱۸ سال تمام

ب- تابعیت جمهوری اسلامی ایران

ج- التزام به قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران

د- عدم وابستگی به احزاب، سازمان ها و گروه های غیر قانونی و معاند

ه- نداشتن سوء پیشینه کیفری که موجب محرومیت از حقوق اجتماعی باشد.

تبصره ۱- هیات موسس سازمان باید دارای حداقل پنج عضو باشد.

تبصره ۲- جوانان ۱۵ تا ۱۸ سال می توانند نسبت به تاسیس سازمان های محلی اقدام نمایند.

ماده ۲۲- اساسنامه سازمان باید حاوی موارد ذیل باشد؛

الف- نام و عنوان اختصاری

ب- اهداف

ج- موضوع فعالیت

د- مدت فعالیت

ه- محدوده جغرافیایی و مرکز اصلی اقامت

و- نحوه ایجاد شعب و دفاتر نمایندگی

ز- ارکان و تشکیلات، نحوه انتخاب، شرح وظایف و اختیارات و مسولیت های آنها

ح- نحوه تعیین صاحبان امضاءهای مجاز

ط- شرایط پذیرش عضو و نقش و فعالیت اعضاء در سازمانهای عضوپذیر

ی- نحوه تغییر و تجدیدنظر در مواد اساسنامه

ک- نحوه انحلال

ل- مشخص ساختن وضعیت داراییها پس از انحلال

م- نحوه ارائه گزارش مالی و اجرایی به مراجع ذی ربط و ذی نفعان

ن- نحوه اداره سازمان

س- میزان سرمایه اولیه

ع- دوره زمانی تشکیل جلسات شورای عمومی و شورای مرکزی تشکل

غ- نحوه تامین منابع مالی سازمان

تبصره ۱- در سازمانهای عضو پذیر اساسنامه سازمان باید بر رای گیری آزاد از اعضاء برای انتخاب اعضای شورای مرکزی و همچنین نحوه تغییر و دوره تصدی آنها و نیز تصمیمات اساسی در ایجاد هرگونه تغییر در اساسنامه تصریح نماید.

ماده ۲۳- ارکان سازمان شامل سه رکن اصلی تصمیم گیری، اجرایی و نظارتی می باشد که عناوین این ارکان وفق اساسنامه سازمان مشخص می شود. رکن اجرایی سازمان مکلف است در صورت هرگونه تغییرات در مفاد اساسنامه، نشانی و اعضای ارکان اجرایی و نظارتی، موارد تغییر را به دبیرخانه شورای ذیربط جهت انطباق تغییرات با مقررات این قانون و ثبت آن اعلام نماید.

ماده ۲۴- سازمان هایی که قصد تاسیس و فعالیت در سطح ملی و فرااستانی را دارند، در صورتی که اهداف و موضوع آنها به تشخیص شورای ملی از ماهیت فرااستانی و ملی برخوردار باشد و توانایی آنها برای فعالیت ملی برای این شورا احراز شود پروانه فعالیت آنها به طور موقت در سطح فرااستانی و ملی برای مدت ۲ سال صادر و در صورتی که طی این مدت، سازمانهای فرااستانی در بیش از یک استان و سازمانهای ملی در بیش از ۵ استان فعالیت داشته باشند، پروانه آنها به صورت دائمی صادر شده و در غیر این صورت به استانی تبدیل می گردند.

تبصره ۱- سازمان های استانی و یا فرااستانی که حداقل دو سال سابقه فعالیت مستمر قانونی در بیش از ۵ استان کشور را داشته باشند و عملکرد دفتر مرکزی، شعب و دفاتر نمایندگی آنها از سوی شوراهای استانی و یا شهرستانی محل فعالیت سازمان تایید شود می توانند با ارائه مستندات لازم نسبت به اخذ پروانه تاسیس و فعالیت در سطح ملی اقدام نمایند.

تبصره ۲- ایجاد شعبه و یا دفتر نمایندگی توسط سازمانهای ملی، فرااستانی و استانی با کسب مجوز از دبیرخانه شورای صادر کننده پروانه امکانپذیر خواهد بود و مدیران شعب و مسئولین دفاتر نمایندگی سازمان مشمول استعلام های مندرج در تبصره ۴ ماده ۱۹ این قانون می گردند.

تبصره ۳- شرایط احراز توانمندی برای فعالیت در سطح ملی و فرااستانی براساس ائین نامه اجرایی قانون تعیین خواهد شد.

ماده ۲۵- سازمان های غیردولتی خارجی که قصد فعالیت در ایران را دارند می بایست در یکی از کشورهای جهان رسماً به ثبت رسیده و ضمن ارائه درخواست کتبی خود به دبیرخانه شورای ملی با تعیین محدوده زمانی حضور و فعالیت در کشور ایران، شرایط و مدارک ذیل را نیز دارا باشند:

الف- برخورداری از ماهیت غیردولتی، غیر انتفاعی، غیر سیاسی

ب- داشتن اساسنامه و آگهی ثبت و ترجمه آن با تایید وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران

ج- عدم مخالفت فعالیت ها با قوانین و مقررات کشور ایران

د- ارائه پروژه و طرح توجیهی جهت فعالیت در کشور ایران

تبصره ۱- بررسی مدارک و احراز شرایط مذکور بر عهده کارگروه سازمان های بین المللی در دبیرخانه شورای ملی می باشد. این کارگروه پس از دریافت درخواست و مدارک لازم باید ظرف مدت یک ماه نسبت به بررسی درخواست و انجام استعلام از وزارت امور خارجه و وزارت اطلاعات اقدام نماید و نتیجه بررسی ها و استعلام های صورت گرفته را جهت اخذ نظر شورای ملی به این شورا ارائه نماید. سازمان می تواند پس از موافقت نهایی شورا فعالیت خود را در ایران آغاز نماید.

تبصره ۲- نظارت بر فعالیت سازمان های غیردولتی خارجی در ایران بر عهده "کارگروه سازمان های بین المللی" می باشد.

ماده ۲۶- سازمان های غیردولتی که موضوع و هدف فعالیت آنها مشترک است در صورت وجود شرایط زیر در سطح استانی و ملی می توانند تشکیل شبکه دهند:

الف: حداقل ۲ سال از تاریخ ثبت آنها گذشته باشد.

ب: به تکالیف مندرج در ماده ۲۹ این قانون عمل کرده باشند.

ج: حداقل ۵ سازمان غیردولتی ایرانی باشند.

د: به محکومیت های ماده ۳۵ این قانون محکوم نشده باشند.

تبصره ۱: برای تاسیس شبکه ، استعلام از مراجع مربوطه لازم نیست.

تبصره ۲: صدور پروانه فعالیت برای شبکه های سازمان های غیردولتی برعهده شورای ملی است. حقوق و تکالیف و

سایر مقررات شبکه های مذکور همان است که برای سازمان های غیردولتی پیش بینی شده است.

فصل چهارم - حقوق و تکالیف

ماده ۲۷- سازمان های موضوع این قانون پس از اخذ پروانه فعالیت و ثبت آن می توانند در چارچوب اساسنامه، موضوع و گستره فعالیت آغاز به کار نمایند و از حقوق ذیل برخوردار باشند:

الف- اظهار نظر و رایحه پیشنهاد راهکارهای مناسب به دستگاه های اجرایی به منظور کمک به حل مسائل و چالشهای بخشهای مختلف جامعه و بهبود فرآیندهای سیاستگذاری و برنامه ریزی و اجرایی.

ب- رایحه خدمات اجتماعی مورد نیاز جامعه حسب تخصص و حوزه فعالیت.

ج- مشارکت در اجرای برنامه ها و پروژه های دستگاه های اجرایی، بخش خصوصی و سازمان های بین المللی مورد تایید وزارت امور خارجه و سایر مراجع ذیصلاح از طریق تفاهم و یا عقد قرارداد با آنها.

د- رایحه و اجرای طرح ها و پروژه های اجرایی .

ه- اطلاع رسانی و رایحه خدمات آموزشی به جامعه با استفاده از ابزار های اطلاع رسانی پس از کسب مجوز از مراجع ذیربط.

و- عقد موافقت نامه ، تفاهم نامه و قرارداد همکاری با اشخاص حقیقی و حقوقی اعم از دولتی و غیردولتی داخل و خارج، برابر قوانین و مقررات جاری کشور.

ز- تحقیق و پژوهش در حوزه های اجتماعی.

ح- ارایه خدمات مشاوره متناسب با تخصص و موضوع فعالیت سازمان به مراجع تصمیم‌گیری و اجرایی به منظور مشارکت در فرایندهای تصمیم‌گیری و کمک به بهبود روش‌ها و فرآیندهای اجرایی کشور.

ط- معافیت از پرداخت حق بیمه برای طرح‌ها و پروژه‌هایی که سازمان در چارچوب اهداف اساسنامه خود از طریق عقد قرارداد با دستگاه‌های اجرایی و نهادهای عمومی اجرا می‌نماید.

ی- معافیت از پرداخت مالیات در خصوص منابع و کمک‌ها و درآمدهای ناشی از فعالیت‌های سازمان که به طور مستقیم برای اهداف غیر انتفاعی سازمان و به نفع عموم جامعه هزینه می‌گردد. این معافیت شامل قراردادهای انجام پروژه‌های دستگاه‌های اجرایی و بخش خصوصی نمی‌باشد.

ک: دیده‌بانی و مراقبت بر عملکرد سایر بخش‌های جامعه در زمینه فعالیت تخصصی خود به منظور صیانت از حقوق گروه هدف و منافع عمومی جامعه.

ل: برگزاری اجتماعات و راهپیمایی‌ها در جهت تحقق اهداف «سازمان» پس از کسب مجوز از مرجع قانونی.

م: انتشار نشریه و ایجاد پایگاه اینترنتی و سایر ابزارهای اطلاع‌رسانی و محصولات فرهنگی، آموزشی و پژوهشی بعد از کسب مجوز از مراجع ذیربط.

ن: دادخواهی در مراجع قضایی و شوراهای حل اختلاف مطابق قانون آیین دادرسی کیفری.

ص: سازمان‌های موضوع این قانون می‌توانند از اماکنی که دارای کاربری اداری یا تجاری نمی‌باشند، به عنوان دفاتر اداری و محل قانونی فعالیت خود بدون نیاز به تغییر کاربری مکان مذکور به اداری یا تجاری استفاده نمایند. در ساختمان‌هایی که ساکنین دیگری داشته‌باشد، اعتبار این ماده مشروط به عدم ایجاد مزاحمت برای سایر ساکنین می‌باشد.

تبصره ۱- وزارت امور اقتصاد و دارایی مکلف است با همکاری شورای ملی نسبت به تدوین آیین‌نامه معافیت مالیاتی سازمان‌های موضوع این قانون به منظور تعیین نحوه و حدود معافیت مالیاتی سازمان‌ها ظرف مدت شش ماه از تاریخ ابلاغ این قانون اقدام نماید و به تصویب هیات وزیران برساند.

تبصره ۲- دستگاه‌های اجرایی می‌توانند به سازمان‌های اجتماعی مقام مشورتی اعطا نمایند.

ماده ۲۸- سازمان هزینه‌های خود را می‌تواند از منابع زیر تامین و در دفاتر رسمی مالی سازمان ثبت نماید؛

الف- اعانه و هبه اشخاص حقیقی و حقوقی

ب- وقف، حبس، وصیت و نذورات

ج- وجوه حاصل از فعالیت های اقتصادی و درآمدزای غیرانتفاعی سازمان با رعایت قوانین ومقررات

د- حق عضویت اعضا

ه- عقد قرارداد با اشخاص حقیقی و حقوقی اعم از دولتی و غیردولتی داخل و خارج برابر قوانین و مقررات جاری کشور

تبصره ۱- جمع آوری اعانات مردمی از طریق چاپ قبوض تحت هر عنوان و یا توزیع صندوق ها منوط به اخذ مجوز از دبیرخانه شورای صادر کننده پروانه تاسیس و فعالیت تشکل می باشد.

تبصره ۲- سازمان موظف است پیش از دریافت هرگونه کمک اعم از نقدی و غیرنقدی از آژانس های وابسته به سازمان ملل متحد و دیگر منابع کمک کننده خارجی اعم از حقوقی و یا حقیقی، نوع و میزان کمک و موضوع آن را به صورت مشروح به دبیرخانه شورای ملی جهت اخذ موافقت اعلام نماید. دبیرخانه شورای ملی موظف است مراتب موافقت یا مخالفت خود را حداکثر ظرف مدت ۳۰ روز به سازمان مربوطه اعلام نمایند. عدم اعلام نظر در این مدت به منزله موافقت شورای ملی تلقی می شود

ماده ۲۹- سازمان موظف است گزارش عملکرد اجرایی و مالی سالانه خود را حداکثر تا دوماه پس از پایان هر سال مالی به مرجع صدور پروانه فعالیت خود ارائه نماید.

ماده ۳۰- کلیه دریافتها و پرداختهای سازمان باید از طریق حساب بانکی تشکل صورت پذیرد و سازمان موظف است که کلیه عملکرد مالی خود را در دفاتر قانونی مربوطه ثبت و ضبط کند.

ماده ۳۱- تقسیم دارایی و مزاد درآمدسازمان در میان مؤسسان، اعضاء و مدیران قبل و پس از انحلال، ممنوع است.

ماده ۳۲- سازمان موظف است امکان دسترسی بازرسان دبیرخانه شورای ذیربط و دستگاه های نظارتی و اجرایی مربوطه به اطلاعات و اسناد خود فراهم نماید. بازرسان باید در حضور نماینده سازمان و صرفاً در محل دفتر سازمان اسناد و اطلاعات مذکور را بررسی نمایند. نحوه بررسی باید به گونه ای باشد که به وظایف سازمان خللی وارد نیاید. خارج کردن اسناد از سازمان به منظور بازرسی، جز به حکم دادگاه ممنوع است.

ماده ۳۳- عضویت در سازمان های بین المللی و هرگونه همکاری و فعالیت بین المللی از قبیل عقد قرارداد و تفاهم نامه منوط به اخذ مجوز از شورای ملی می باشد. شرکت در همایش ها و دوره های آموزشی در خارج از کشور، باید به اطلاع شورای ملی رسانده شود. شورای ملی مکلف است ، پس از دریافت تقاضای سازمان و مستندات، ظرف مهلت مقرر در آیین نامه اجرایی این قانون نسبت به بررسی و اعلام نظر اقدام نماید. در صورت عدم اعلام نظر در طی مهلت مذکور، پاسخ مثبت تلقی می گردد.

ماده ۳۴- دستگاه های دولتی و عمومی موظفند تصویر قرارداد های همکاری خود با سازمان ها را جهت اطلاع به دبیرخانه شورای ذیربط صادر کننده پروانه فعالیت سازمان ارسال نمایند.

ماده ۳۵- در صورتی که دبیرخانه شورای ملی ، استانی و یا شهرستانی راساً و یا از طریق دستگاههای نظارتی یا اجرایی تخصصی تخلفات و یا خروج از شرایط تاسیس سازمان را احراز نماید، گزارش مستند مربوطه را به شورای ذیربط ارایه می نماید و این شورا پس از بررسی مدارک و مستندات ارایه شده و پس از استماع دفاعیه سازمان به شرح ذیل صدور رای می نماید:

۱ - تذکر کتبی و درج در پرونده با تعیین مهلت برای اصلاح وضعیت سازمان.

۲ - تعلیق موقت پروانه فعالیت سازمان حداکثر به مدت ۳ ماه.

۳ - درخواست انحلال و ابطال شماره ثبت سازمان متخلف توسط شورای ملی از دادگاه صالح.

تبصره ۱- سازمان ها می توانند مراتب اعتراض خود را از تصمیم شورای شهرستان به شورای استان و از تصمیم شورای استان به شورای ملی ارایه نمایند. رای شورای ملی قطعی خواهد بود.

تبصره ۲- در زمان رسیدگی به گزارش تخلفات و یا شکایت ، سازمان ذینفع حق حضور در جلسه و ارائه دفاعیات خود را دارد

ماده ۳۶- دستگاه های اجرایی موظفند به منظور تحقق اهداف این قانون و کمک به توسعه مشارکت سازمان ها در امور اجتماعی نسبت به شناسایی و واگذاری تصدی های قابل واگذاری و فعالیت های اجتماعی دستگاه متبوع به سازمان های موضوع این قانون اقدام نمایند. چگونگی تحقق مفاد این ماده را آیین نامه اجرایی این قانون مشخص می سازد .

فصل پنجم - سایر مقررات

ماده ۳۷- انحلال سازمان به دو شکل زیر صورت می پذیرد:

الف- انحلال اختیاری: بر طبق شرایط مقرر در اساسنامه به عمل می آید. در صورتی که در اساسنامه متصدی امر تصفیه حسابها معین نشده باشد شورای عمومی فوق العاده حداقل سه نفر را به عنوان هیات تصفیه انتخاب می کند و این هیات موظف خواهد بود پس از رسیدگی به حسابها و تصفیه بدهیها و وصول مطالبات باقیمانده و تعیین اموال مسلم (اعم از منقول و غیر منقول)، دارایی "سازمان" را به تصویب شورای عمومی فوق العاده برساند. هیات مذکور موظف است نتیجه را به دبیرخانه شورای مربوطه ارائه و پس از تایید شورای ذیربط، انحلال سازمان به طور رسمی صورت می پذیرد.

ب - انحلال اجباری : به دو صورت انجام می گیرد:

۱- در صورت رأی دادگاه صالح.

۲- در صورت عدم تطبیق وضعیت سازمان با این قانون در مهلت تعیین شده .

تبصره ۱- چنانچه مدت فعالیت سازمان در اساسنامه به صورت محدود، قید شده باشد ، پس از انقضای آن در صورت عدم درخواست تمدید مدت فعالیت از شورای مربوطه، سازمان خودبخود منحل می شود.

تبصره ۲- تعیین تکلیف هر گونه داراییهای سازمان پس از انحلال بر طبق مفاد اساسنامه سازمان خواهد بود . در صورتی که در اساسنامه سازمان مراتب تعیین تکلیف داراییها مشخص نشده باشد، کلیه داراییها با توجه به آیین نامه اجرایی این قانون، به سازمانهای باموضوع فعالیت مشابه واگذار خواهد شد.

ماده ۳۸- کلیه سازمان هایی که قبل از تصویب و ابلاغ این قانون تاسیس شده اند مکلف می باشند از تاریخ تصویب این قانون نسبت به تطبیق وضعیت خود با این قانون اقدام نمایند. عدم اقدام به تطبیق وضعیت پس از مهلت تعیین شده موجب ابطال پروانه سازمان می شود. نحوه و مهلت آن مطابق آیین نامه خواهد بود.

ماده ۳۹- آئین نامه اجرایی این قانون ظرف مدت سه ماه از تاریخ تصویب، توسط وزارت کشور تهیه و پس از تصویب و ابلاغ هیات وزیران لازم الاجرا خواهد بود.

ماده ۴۰- از تاریخ ابلاغ این قانون، کلیه قوانین، مقررات و آیین نامه های مغایر با این قانون و تصویب نامه شماره ۲۷۸۲۶/۳۱۲۸۱هـ مورخ ۱۳۸۴/۵/۸ هیات وزیران، بند ۱۳ ماده ۲۶ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت

مصوب ۱۳۸۰ - بند هـ ماده ۶ آیین نامه اصلاحی ثبت موسسات غیرتجاری مصوب ۱۳۳۷ دادگستری لغو می‌گردد و این قانون تنها منبع و مرجع برای اخذ پروانه و فعالیت سازمان های غیردولتی می باشد.

ماده ۴۱- دولت موظف است ظرف مدت ۳ ماه از تصویب این قانون ساختار و تشکیلات و منابع مالی مورد نیاز برای اجرای این قانون را پیش بینی نماید.

ماده ۴۲- این قانون مشتمل بر یک مقدمه و ۴۲ ماده در تاریخ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید.